

آثار باستانی و ارزش های تاریخی

مغان پارسی چه کسانی بودند ؟

نویسنده: شمشاد امیری خراسانی
انتشار: ۲۹ اسفند ۱۴۰۱ ۵۰ دقیقه مطالعه

چکیده مقاله

مغان پارسی یا مغان ایرانی به افرادی اطلاق می‌شود که در دوران امپراتوری هخامنشی، ساسانی و بعضاً دوران اشکانی و پارتی به عنوان کاهنان زرتشتی به فعالیت‌های مذهبی، فرهنگی و اجتماعی می‌پرداختند. این افراد با تبلیغ دین زرتشتی و تدریس کتیبه‌ها و متون دینی، نقش بسیار مهمی در حفظ و انتقال دانش و فرهنگ پارسی به نسل‌های بعدی داشتند. مغان پارسی به عنوان کاهنان و حکمای ایرانی، مسئولیت‌هایی مانند تفسیر انجیل زرتشتی (آوستا)، برگزاری مراسم‌های دینی و جشن‌های مذهبی، انجام آیین‌های تشییع جنازه بر اساس سنت‌های زرت

مغان

پارسی یا مغان ایرانی به افرادی اطلاق می‌شود که در دوران امپراتوری هخامنشی، ساسانی و بعضاً دوران اشکانی و پارتی به عنوان کاهنان زرتشتی به فعالیت‌های مذهبی، فرهنگی و اجتماعی می‌پرداختند. این افراد با تبلیغ دین زرتشتی و تدریس کتیبه‌ها و متون دینی، نقش بسیار مهمی در حفظ و انتقال دانش و فرهنگ پارسی به نسل‌های بعدی داشتند. مغان پارسی به عنوان کاهنان و حکمای ایرانی، مسئولیت‌هایی مانند تفسیر انجیل زرتشتی (آوستا)، برگزاری مراسم‌های دینی و جشن‌های مذهبی، انجام آیین‌های تشییع جنازه بر اساس سنت‌های زرتشتی و مشاوره به شاهان و حکومت‌های مرکزی ایرانی داشتند. همچنین، آن‌ها نقش مهمی در ترویج اخلاقیات و دستورهای اجتماعی دین زرتشتی ایفا می‌کردند. مغان پارسی در طول تاریخ به عنوان حامیان فرهنگ و میراث ملی ایرانی شناخته شده‌اند و برخی از آن‌ها نیز به عنوان شاعران، نویسندگان و دانشمندان برجسته‌ای شناخته می‌شوند که به پیشرفت علوم و هنرهای ایرانی کمک کرده‌اند.

توانایی مغان پارسی در چه بود ؟

توانایی‌های مغان پارسی گسترده‌ای بود و شامل مهارت‌های مربوط به دین، فرهنگ، سیاست و هنر می‌شد. برخی از توانایی‌های اصلی آن‌ها عبارت‌اند از:

1. دانش دینی: مغان پارسی به عنوان کاهنان دین زرتشتی، دانش گسترده‌ای از آموزه‌ها و متون دینی زرتشتی، از جمله آوستا، داشتند. آن‌ها به تفسیر و تدریس این متون پرداخته و دستورالعمل‌های دینی را به مردم منتقل می‌کردند.
2. برگزاری مراسم‌های دینی: مغان پارسی در برگزاری مراسم‌های دینی و جشن‌های مذهبی زرتشتی نقش کلیدی داشتند. آن‌ها در انجام آیین‌های مختلف، از جمله نمازها، جشن‌ها و مراسم تشییع جنازه، مهارت‌های ویژه‌ای داشتند.
3. مشاوره و راهبری سیاسی: مغان پارسی به عنوان مشاوران شاهان و حکومت‌های مرکزی ایرانی عمل می‌کردند و در برخی مواقع، از قدرت تأثیرگذاری بر تصمیمات سیاسی و اجتماعی برخوردار بودند.
4. ترویج اخلاقیات و دستورهای اجتماعی: مغان پارسی در ترویج ارزش‌های اخلاقی و دستورهای اجتماعی دین زرتشتی نقش مهمی داشتند. آن‌ها به تربیت افراد و ایجاد انسجام اجتماعی کمک می‌کردند.
5. حفظ و نگهداری فرهنگ و میراث: مغان پارسی در حفظ و نگهداری فرهنگ، میراث و هنرهای ایرانی نقش بسیار مهمی داشتند. برخی از مغان پارسی به عنوان شاعران، نویسندگان و دانشمندان برجسته شناخته شده‌اند که در حفظ و انتقال دانش و فرهنگ به نسل‌های بعدی تلاش کرده‌اند. آن‌ها در ایجاد اثرهای ادبی، شعری و علمی که بر پایه فرهنگ و باورهای ایرانی ساخته شده‌اند، نقش مهمی داشتند.
6. آموزش و پرورش: مغان پارسی به عنوان معلمان و مربیان نیز فعال بودند. آن‌ها دانش خود را در زمینه‌های دینی، اخلاقی، اجتماعی و گاهی علمی به جوانان و کودکان منتقل می‌کردند.
7. درمان و پزشکی: برخی از مغان پارسی در علم پزشکی و درمانی مهارت داشتند و در برخی موارد به عنوان پزشکان و متخصصان درمانی فعالیت می‌کردند. آن‌ها از دانش گیاهی و سنتی برای درمان بیماری‌ها استفاده می‌کردند.

به طور کلی، مغان پارسی توانایی‌های گوناگونی داشتند که به آن‌ها امکان می‌داد در زمینه‌های مختلف فعالیت کنند و به حفظ و ارتقاء فرهنگ و دانش ایرانی کمک کنند.

آیا مغان قبل از زرتشت وجود داشتند ؟

بله، قبل از ظهور دین زرتشتی، کاهنان یا مغان در ایران باستان وجود داشتند. این کاهنان با ادای احترام به خدایان ایرانی باستانی و برگزاری مراسم‌های دینی و مذهبی مرتبط با آن‌ها، نقش مهمی در جامعه داشتند. این کاهنان به

خدایان ایرانی باستانی پرستش می‌کردند که شامل اهورا مزدا، میترا، اناهیتا و برخی دیگر بودند. با ظهور زرتشت و تأسیس دین زرتشتی، بسیاری از این کاهنان با دین جدید زرتشتی همگام شدند و به مغان زرتشتی تبدیل شدند. اما احتمالاً برخی از کاهنان قدیمی به پرستش خدایان سنتی خود ادامه دادند. به مرور زمان و با گسترش دین زرتشتی، نقش کاهنان قدیمی کم‌رنگ‌تر شد و مغان زرتشتی به عنوان کاهنان اصلی و مرجع دینی در ایران باستان شناخته شدند.

لباس و پوشش مغان چگونه بوده است ؟

لباس مغان پارسی یا کاهنان زرتشتی در ایران باستان ممکن است از قطعاتی متشکل شده باشد که نشان‌دهنده کارکرد و منزلت آن‌ها در جامعه بود. اگرچه تصاویر و اطلاعات دقیقی در مورد لباس مغان کمیاب است، اما بر اساس منابع تاریخی و بازنمایی‌های هنری، می‌توان به برخی جزئیات مربوط به آن‌ها پی برد:

- کلاه:** کلاهی به نام "کولاه" یا "کلاه مغان" به عنوان بخشی از لباس مغان استفاده می‌شد. این کلاه به صورت استوانه‌ای بلند و باریک بوده و معمولاً سفید رنگ بود.
- جامه:** جامه اصلی مغان معمولاً یک تونیک یا کتان بلند بود که از گردن تا پاها می‌رسید. این جامه به صورت ساده و بدون زیورآلات ساخته می‌شد و اغلب سفید رنگ بود تا نماد عفت و پاکی باشد.
- پوشش دست و پا:** مغان ممکن است دستکش‌ها و جوراب‌های سفید رنگ برای پوشاندن دست‌ها و پاهای خود استفاده کرده باشند.
- کمربند:** کمربند یا نیم‌تنه‌ای که از موادی مانند نخ یا پارچه ساخته شده، دور کمر مغان بسته می‌شد.
- ماسک:** در برخی مراسم دینی زرتشتی، مغان از ماسک‌هایی استفاده می‌شدند که صورت آن‌ها را می‌پوشاند. این ماسک‌ها به نام "پتیما" شناخته می‌شدند و معمولاً از پارچه‌های سفید ساخته می‌شدند. استفاده از ماسک در برخی مراسم دینی نشان‌دهنده احترام به خداوند و اجتناب از آلودگی محیط مقدس به واسطه نفس بشر بود.
- برقع:** در برخی موارد، مغان از یک برقع یا پارچه‌ای برای پوشاندن سر و صورت خود استفاده می‌کردند. این برقع به منظور حفظ عفت و پاکی در حضور خداوند استفاده می‌شد.
- عصا:** برخی از مغان در حین مراسم دینی از یک عصایی به عنوان علامت منزلت و قدرت استفاده می‌کردند.

لباس‌های مغان زرتشتی به‌طور کلی ساده و با رنگ‌های روشن بودند تا نماد عفت، پاکی و تقدس باشند. این لباس‌ها همچنین به منظور ایجاد هماهنگی و انسجام در جامعه و نشان‌دهنده وظایف و مسئولیت‌های مغان در زمینه‌های دینی و اجتماعی استفاده می‌شدند.

تاریخچه مغان مربوط به چه دوره ای می شوند ؟

مغان در ایران باستان، به ویژه در دوران امپراتوری هخامنشی (حدود 550-330 پیش از میلاد) و ساسانی (224-651 میلادی) نقش مهمی داشتند. اما کاهنان یا مغان قبل از ظهور دین زرتشتی نیز در ایران باستان وجود داشتند. ظهور دین زرتشتی به حدود 1200-1500 پیش از میلاد برآورد می‌شود. بنابراین، مغان به عنوان کاهنان ایرانی از حدود 3000 سال یا بیشتر قدمت دارند. این دوره‌ی زمانی شامل دوران مادیان، هخامنشیان، ساسانیان و امپراتوری‌های دیگر ایرانی می‌شود.

ارجاع به این مقاله

شمشاد امیری خراسانی، «مغان پارسی چه کسانی بودند ؟»، پارسیان دژ، ۱۴۰۱.

خواندن مقاله و پیوست‌های آن در وبسایت پارسیان دژ

نشانی ثابت این نسخه:

<https://www.parsiandej.ir/articles/1949/pdf/مغان-پارسی-چه-کسانی-بودند.pdf>

آخرین ویرایش مقاله: ۲۹ اسفند ۱۴۰۱